

SSNB

EINDRAPPORTAGE SPORT- EN BEWEEGVISIE

GEMEENTE MAASHORST

DATUM

21-11-2023

PROJECTNUMMER

DV23200MM1

OPDRACHTNEMER

SSNB

OPDRACHTGEVER

Gemeente Maashorst

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Aanleiding	3
3	Methode	4
3.1	Veldsessie I	4
3.2	Interviews portefeuillehouders.....	4
3.3	Vragenlijst.....	5
3.4	Interviews en focusgroepen	5
3.5	Veldsessie II	6
4	Resultaten	7
4.1	Inclusie en diversiteit.....	8
4.2	Sociaal veilige sport	10
4.3	Vitale sportaanbieders	12
4.4	Vaardig in bewegen	14
4.5	Ruimte voor sport en bewegen	16
4.6	Ondersteuningswensen.....	18
4.7	Participatie	20
4.8	Samenwerking met gemeente en andere organisaties.....	22
4.9	Doelgroepen	24
4.10	Integraal proces.....	24
5	Conclusies & Aanbevelingen	26

1 INLEIDING

In deze rapportage bespreken we de informatie die is opgehaald in het onderzoek in het kader van de nieuwe sport- en beweegvisie Maashorst. De rapportage bestaat uit het beschrijven van de aanleiding, de ingezette methode, een overzicht van de resultaten en tot slot aanbevelingen voor de sport- en beweegvisie Maashorst.

2 AANLEIDING

Sinds 1 januari 2022 zijn de voormalige gemeenten Landerd en Uden gefuseerd en is deze fusiegemeente verder gegaan als de gemeente Maashorst. Uiteraard met een nieuw bestuursakkoord en ambities van de nieuwe Wethouder Sport. Sport en bewegen behoudt de komende jaren een prominente rol: zo wordt bijvoorbeeld sport en bewegen gestimuleerd door middel van veelzijdig aanbod in alle kernen en de inzet van buurtsportcoaches. Ook moeten sportclubs vitaal zijn. Accommodaties dienen toekomstbestendig en duurzaam te zijn of worden. (Breedte)sport dient inclusief te zijn en bij te dragen aan een positieve gezondheid. Ook hebben de voormalige gemeenten Landerd en Uden beiden een lokaal Sportakkoord gesloten.

De gemeente Maashorst is voornemens een nieuwe sport- en beweegvisie op te stellen samen met sport- en beweegaanbieders en andere lokale stakeholders. De thema's van het Nationaal Sportakkoord vormen hiervoor het uitgangspunt en op basis van bovenstaande ontwikkelingen worden deze aangescherpt voor de gemeente Maashorst. Daarnaast dienen de volgende zaken te worden meegenomen in de nieuwe sport- en beweegvisie:

- Hoe verloopt de uitvoering van de huidige lokale Sportakkoorden, hoe koppelen we deze aan elkaar, hoe bouwen we voort op wat is gerealiseerd en het netwerk dat daardoor is opgebouwd?
- Welke ondersteuningswensen hebben sport- en beweegaanbieders en andere stakeholders?
- Is er bij sportclubs en andere maatschappelijke organisaties, die inzetten op sporten en bewegen, behoefte aan een participatievorm in de gemeente Maashorst? En zo ja wat, in welke rol en met welk mandaat?

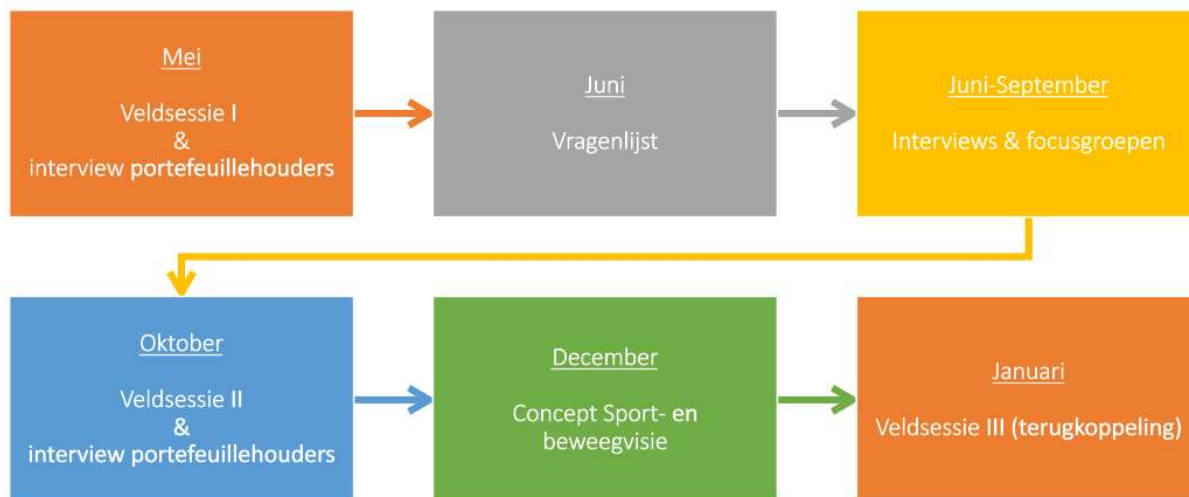
Er is ook een duidelijke kadering aangegeven. De volgende thema's zullen niet actief bevraagd worden in de informatieverzameling in het veld: accommodaties (huur/onderhoud), subsidiëring en duurzaamheid.

SSNB Dienstverlening (hierna: SSNB) is gevraagd om de gemeente Maashorst te ondersteunen bij het ophalen van input in het veld om te komen tot die nieuwe sport- en beweegvisie.

Het volgende hoofdstuk beschrijft welke methoden zijn gehanteerd om input vanuit het veld op te halen.

3 METHODE

Om te komen tot waardevolle input vanuit het werkveld zijn verschillende acties uitgevoerd. Dit hoofdstuk beschrijft de uitgevoerde acties. Onderstaand figuur geeft de verschillende externe acties/processtappen weer.

Figuur 1: Processtappen

3.1 Veldsessie I

Op 15 mei 2023 zijn twee veldsessies georganiseerd met in totaal 80 deelnemers. Sport- en beweegaanbieders (verenigingen en commerciële aanbieders) zorg, onderwijs, welzijn, jongerenwerk, kinderopvang en de gemeente waren allemaal vertegenwoordigd. De deelnemers hebben meegedacht over wat er goed gaat in het huidige beleid en waar kansen liggen. Daarnaast is specifiek gevraagd naar doelgroepen die extra aandacht nodig hebben, ondersteuningsbehoeften en mogelijke toekomstige participatievormen. De opgehaalde resultaten van de eerste veldsessie zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

3.2 Interviews portefeuillehouders

Op 17 mei 2023 heeft een interview plaatsgevonden met de portefeuillehouders Sport, Ruimte en Gezondheid en de teammanager Sociaal Beleid binnen de gemeente Maashorst. De betrokken beleidsmedewerkers sport en cultuur waren ook aanwezig. In dit interview is gevraagd naar de kansen die zij zien om sport en bewegen te integreren in hun portefeuilles, en naar wat zij graag terug zouden willen zien in de nieuwe sport- en bewegvisie. Hierbij is gevraagd naar thema's, doelgroepen, het doel, en hoe dit te realiseren.

Op 2 oktober heeft een tweede interview met de portefeuillehouders plaatsgevonden. Hierin zijn de resultaten van de eerste veldsessie, de vragenlijsten en de overige interviews en focusgroepen besproken. De portefeuillehouders zijn gevraagd naar reacties op de tussentijdse resultaten en tips voor het verdere proces.

De opgehaalde resultaten van de interviews met de portefeuillehouders zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

3.3 Vragenlijst

Na de veldsessie en het eerste interview met de portefeuillehouders is een vragenlijst gestuurd naar sportaanbieders en andere organisaties in de gemeente Maashorst. In totaal zijn 228 uitnodigingen verstuurd. Deze vragenlijst had een vergelijkbare inhoud als de eerste veldsessie. Deze vragenlijst had tot doel iedereen die niet aanwezig was bij de eerste veldsessie, maar wel betrokken wil zijn, ook de mogelijkheid te geven input te leveren. De vragenlijst is 147 keer bezocht. In totaal hebben 25 organisaties de vragenlijst voltooid. Deze groep bestaat uit commerciële sportaanbieders (n=3), sportverenigingen (n= 9), scholen/kinderopvang (n=3) en overige organisaties bijvoorbeeld KBO (n=8). Vanuit twee organisaties is de vragenlijst twee keer ingevuld. De resultaten van deze vragenlijst zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

3.4 Interviews en focusgroepen

Na(ast) de vragenlijst zijn interviews (1-op-1 gesprekken, n=4) en focusgroepen (groepsinterviews, n=4) uitgevoerd met verschillende betrokken partijen. Het doel van deze gesprekken was om de opgehaalde informatie te verdiepen en duiden. Betreffende organisaties zijn uitgekozen, omdat zij een vertegenwoordiging vormen van groepen stakeholders. De partijen zijn op aanraden van, en in overleg met, de clubondersteuners van Missie Maashorst en de gemeente gekozen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze gesprekken. Vooraf was bepaald welk thema behandeld zou worden. Respondenten hadden zelf de keuze voor het tweede thema, indien hier genoeg tijd voor was. De resultaten zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

Type gesprek	Soort organisatie	Organisatie	Thema 1	Thema 2
Interview	Welzijn	GGD	Vitale sportaanbieders	Vaardig in bewegen
Interview	Onderwijs	SWV PO 360	Vaardig in bewegen	Inclusie en diversiteit
Interview	Zorg	Zorgcoöperatie Reek	Ruimte voor sport en bewegen	N.v.t.
Interview	Commerciële sportaanbieder	Skischool de Schans	Ruimte voor sport en bewegen	Vitale sportaanbieders
Focusgroep	Zorg	Humo voor huisartsen	Inclusie en diversiteit	Sociaal veilige sport
Focusgroep	Sportvereniging	TV Reek Voetbalclub Odiliapeel VZOD Handboogsport Volkel BV de Klapper ZTC Maashorst Hockeyclub Uden	Vitale sportaanbieders	N.v.t.

Type gesprek	Soort organisatie	Organisatie	Thema 1	Thema 2
Focusgroep	Samenwerkingsverband Preventie team Jeugd	Compass & ONS welzijn	Sociaal veilige sport	Inclusie en diversiteit
Focusgroep	Gemeentelijk sportbedrijf	Missie Maashorst	Vaardig in bewegen	Inclusie en diversiteit en vitale sportaanbieders

3.5 Veldsessie II

Op 11 oktober 2023 zijn twee veldsessies georganiseerd met in totaal 45 deelnemers. Sport- en beweegaanbieders (verenigingen en commerciële aanbieders), zorg, onderwijs, welzijn, jongerenwerk, kinderopvang en de gemeente waren allemaal vertegenwoordigd. De tweede veldsessie bestond uit verschillende werkvormen. De deelnemers hebben tijdens de eerste werkvorm meegedacht over wie welke rol heeft binnen de verschillende thema's van het sportbeleid. Hierbij werd gekeken welke rol aan welke organisatie gekoppeld konden worden.

De volgende rollen zijn verdeeld:

- **Kaders stellen:** Het stellen van de brede kaders waarbinnen partijen/mensen kunnen handelen. Dit kan ook taakstellend zijn in de vorm van regel- en wetgeving. Bijvoorbeeld het verplicht stellen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
- **Informereren:** Het voorzien van informatie en kennis.
- **Initiëren:** Het zien van kansen en deze inbrengen en/of starten.
- **Faciliteren:** Het mogelijk maken van de kansen, bijvoorbeeld door middel van subsidies.
- **Organiseren en uitvoeren:** Het verschil tussen organiseren en uitvoeren is dat het organiseren vooraf gaat aan het uitvoeren. Dus bij het organiseren ben je bijvoorbeeld bezig met het vormgeven van een activiteit zoals Sjors Sportief, heb je contact met de verschillende sportclubs en promoot je de activiteit, en bij het uitvoeren verzorg je de daadwerkelijke clinics.

Ieder thema kwam twee keer aan de beurt, één keer tijdens de middagsessie en één keer tijdens de avondsessie. Het thema 'ruimte voor sport en bewegen' is drie keer aan de beurt gekomen. Tijdens de tweede plenaire werkvorm zijn de thema's 'ondersteuning' en 'participatie' middels stellingen behandeld. Tot slot was binnen de derde werkvorm ruimte voor de aanwezigen om op een papier achter te laten wat ze echt nog kwijt wilden in het kader van de te ontwikkelen sport- en beweegvisie. De opgehaalde resultaten van de tweede veldsessie zijn verwerkt in hoofdstuk 4.

4 RESULTATEN

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de uitgevoerde acties. Dit betreffen de eerste veldsessie, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen, en de tweede veldsessie.

Gestart wordt met de resultaten op de vijf thema's van de sport- en beweegvisie (gebaseerd op de zes thema's uit het landelijk sportakkoord II). Daarna bespreken we de aanvullende thema's 'ondersteuning' en 'participatie'. Tot slot wordt afgerond met enkele algemene resultaten. Elk thema is onderverdeeld in:

- ☞ Wat gaat goed op het gebied van sport en bewegen in de gemeente Maashorst? (bijvoorbeeld op het thema inclusie en diversiteit)
- ☞ Wat kan beter op het gebied van sport en bewegen in de gemeente Maashorst?
- ☞ Waar liggen kansen op het gebied van sport en bewegen in de gemeente Maashorst?
- ☞ Rolverdeling: Welke taak heeft welke organisatie?
- ☞ Stellingen (enkel bij de thema's ondersteuning en participatie)

Wat betreft de rolverdeling beschrijven we verschillende rollen en verschillende organisaties. De organisaties die worden benoemd zijn: de gemeente, uitvoerende partijen, sportclubs, en overige. Met de uitvoerende partijen worden de partijen bedoeld die al taken uitvoeren op gemeentelijk beleid. Dit zijn in de gemeente Maashorst bijvoorbeeld Missie Maashorst, jeugd- en jongeren werk (Compass) en welzijnsorganisaties (ONSwelzijn). Met sportclubs worden zowel sportverenigingen als commerciële sportaanbieders bedoeld. Voorbeelden van de categorie "overig" zijn scholen/schoolstichtingen en zorginstellingen.

De rollen die binnen de rolverdeling worden benoemd, zullen hieronder kort toegelicht worden:

- ☞ Kaders stellen: Het stellen van de brede kaders waarbinnen partijen/mensen kunnen handelen. Dit kan een beleidskader zijn maar ook taakstellend zijn in de vorm van regel- en wetgeving. Bijvoorbeeld het verplicht stellen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
- ☞ Informereren: Het voorzien van informatie en kennis.
- ☞ Initiëren: Het zien van kansen en deze inbrengen en/of starten.
- ☞ Faciliteren: Het mogelijk maken van de kansen, bijvoorbeeld door middel van subsidies.
- ☞ Organiseren en uitvoeren: Het verschil tussen organiseren en uitvoeren is dat het organiseren vooraf gaat aan het uitvoeren. Dus bij het organiseren ben je bijvoorbeeld bezig met het vormgeven van een activiteit zoals Sjors Sportief, heb je contact met de verschillende sportclubs en promoot je de activiteit, en bij het uitvoeren verzorg je de daadwerkelijke clinics.

In deze verdere rapportage wordt gesproken over sportclubs. Hieronder vallen zowel sportverenigingen als commerciële sportaanbieders.

4.1 Inclusie en diversiteit

Het doel van het thema inclusie en diversiteit is een toegankelijke en laagdrempelige sector, waarin iedereen die mee wil doen daadwerkelijk mee kan doen en waarin sprake is van kansengelijkheid in en door sport- en bewegdeelname.

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom het thema Inclusie en diversiteit:

Wat gaat er goed?

In de gemeente Maashorst zijn al verschillende gemeentelijke en losse activiteiten op inclusie en diversiteit. Denk aan de inzet van/deelname aan Uniek sporten en sportclubs met G-afdelingen of G-teams. Ook het beschikbaar stellen van regelingen voor mensen die deelname aan sport- en beweegaanbod niet kunnen financieren is een goed voorbeeld van het stimuleren van inclusie en diversiteit. De inzet van buurtsportcoaches op dit thema wordt ook benoemd in het kader van wat goed gaat binnen het thema inclusie en diversiteit.

Wat kan beter?

Uit de resultaten komt naar voren dat het meer stimuleren van inclusie en diversiteit en het meer geld ter beschikking stellen voor dit thema beter kan. Het meer stimuleren is gericht op bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van sport- en bewegen aan speciale doelgroepen (denk aan walking-sporten) of het organiseren van voorlichtingsavonden op dit thema. Communicatie naar organisaties en doelgroepen is een overkoepelend thema dat beter kan rondom inclusie en diversiteit. Ook wordt meermaals benoemd dat de sportvoorzieningen beter moeten worden afgestemd op een brede doelgroep. Hierbij wordt als voorbeeld genoemd dat het zwembad gemeente-eigendom moet worden zodat de G-doelgroep niet afhankelijk is van een commerciële partij. Ook wordt benoemd dat vrijwilligers die al werken met een speciale doelgroep (bijvoorbeeld in de gehandicaptenzorg) meer betrokken kunnen worden bij sport en bewegen. In het algemeen kan het krijgen van inzicht in welke drempels speciale doelgroepen ervaren rondom sport- en bewegen beter.

Daarnaast is verbetering mogelijk op informatieverstrekking over alle inclusieve sportmogelijkheden. Hiermee wordt het bedoeld dat het duidelijker gemaakt moet worden wat de gemeente kan doen en wat de inclusie sportmogelijkheden zijn.

Waar liggen kansen?

Sportaccommodaties toegankelijk(er) maken (voor speciale doelgroepen) wordt gezien als een belangrijke kans. Daarnaast worden veel kansen gezien in samenwerking. Bij deze samenwerking wordt gesproken over de samenwerking tussen sportclubs die met speciale doelgroepen werken, maar ook breder met de gemeente en andere organisaties als scholen, wijkcentra, zorginstellingen etc. Ook het beter bereiken van de verschillende speciale doelgroepen wordt als kans gezien. Specifiek aanbod voor mensen met psychische klachten en dit duidelijk vindbaar maken en borgen is ook een kans binnen het thema inclusie en diversiteit. Hierbij is het belangrijk om samenwerking te zoeken met psychomotorische therapie, huisartsen en GGZ.

Naast verbeteren van aanbod voor speciale doelgroepen wordt ook een kans gezien op inclusie binnen bestaand aanbod, ‘alles en iedereen mixen’. Hierin zit een uitdagende tegenstrijdigheid in aanbod creëren/verbeteren voor verschillende doelgroepen en bestaand aanbod inclusiever maken.

Welke rollen liggen bij wie? Inclusie en diversiteit

Binnen dit thema worden bijna alle rollen aan bijna alle organisaties toegeschreven. Dit komt omdat inclusie en diversiteit een breed thema is en op veel verschillende niveaus inzet kent. Hieronder staan de genoemde rollen per organisatie en enkele voorbeelden, niet bij elke rol is een voorbeeld toegevoegd.

4.2 Sociaal veilige sport

Het doel van het thema sociaal veilige sport is een basis waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport beleven. Hiermee wordt het fundament van de sport verstevigd.

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom het thema Sociaal veilige sport:

Wat gaat er goed?

Er is aandacht voor dit thema binnen de gemeente en er zijn verschillende mogelijkheden wat betreft sport en bewegen op dit thema. Er wordt ingezet op en gesproken over VOG verklaringen voor alle trainers/docenten en het hebben van een vertrouwenspersoon binnen een sportclub. Ook wordt het thema sociaal veilige sport steeds vaker opgenomen in de kernwaarden van de sportclub. Denk als kernwaarde bijvoorbeeld aan een positieve benadering bij wedstrijden en het sociale aspect van samen sporten en bewegen. Een sportclub geeft aan specifiek voorlichting te geven over gevaren/verslaving. Een andere sportclub geeft aan transparant beleid te voeren met veel onderlinge communicatie. Dit komt omdat inclusie en diversiteit een breed thema.

Wat kan beter?

Minder vrijblijvendheid, en meer verplichtend Bijvoorbeeld een verplichting om dit thema op te nemen in de reglementen en om een vertrouwenspersoon te hebben binnen de sportclub. Actief beleid ontwikkelen voor de clubs op dit thema is ook iets wat beter zou kunnen. Daarnaast wordt ook genoemd dat ze meer voorlichting willen of een gemeentelijk loket waar ze terecht kunnen met vragen. Tot slot zou het monitoren van (nieuwe) vrijwilligers beter kunnen.

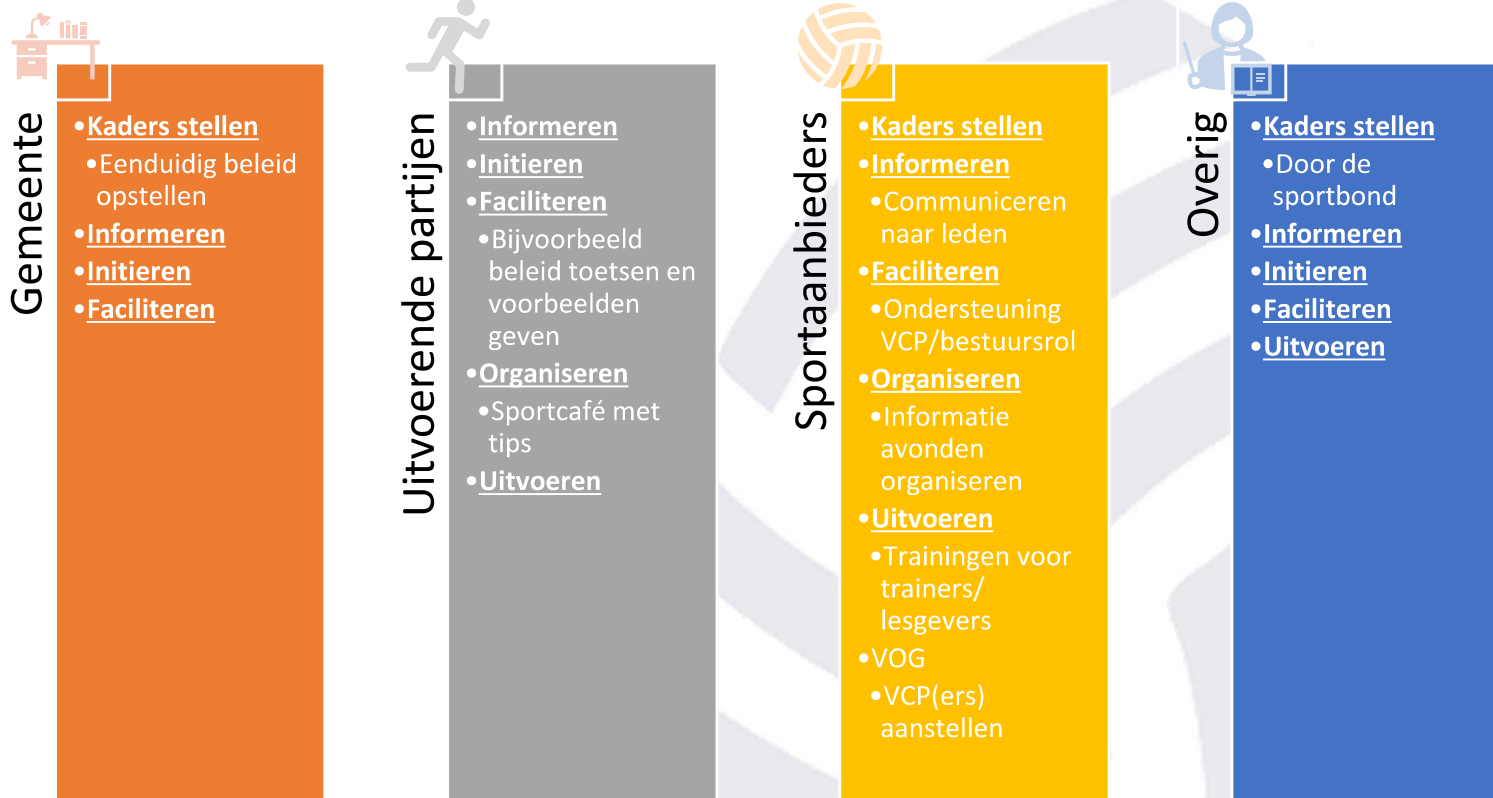
Waar liggen kansen?

Omdat dit thema nog enigszins 'nieuw' en heel actueel is worden veel kansen gezien. Bijvoorbeeld afstemming met andere organisaties (bijvoorbeeld vluchtelingenwerk of stichting leergeld) en korte lijnen met professionals in geval van (begeleidings-)vragen. Hierbij zou ook budget beschikbaar moeten zijn om de drempel te verlagen om hulp te vragen. Ook worden kansen gezien in het trainen van vertrouwenscontactpersonen en het uitwisselen van vertrouwenscontactpersonen zodat je een interne vertrouwenscontactpersoon en een externe vertrouwenscontactpersoon hebt. In het algemeen worden veel kansen gezien in het (eventueel verplicht) opleiden van vrijwilligers. En ook in het opleiden van personen die (structureel) langs de sportaanbieders gaan om informatie te delen en op te halen omtrent gedrag. Dit zou een rol zijn die ingevuld kan worden door de gemeente. Samengevat ligt een kans in het meer samenwerken en opbouwen van een netwerk van professionals die dit thema uitdragen binnen de gemeente.

Ook wordt er benoemd dat goede kaders gesteld moeten worden en een veilige omgeving gecreëerd moet worden. De suggestie wordt gedaan om meer beleid op te stellen rondom alcohol, telefoons, en een vier-ogen-beleid. Dit zou algemeen vormgegeven kunnen worden waarna clubs dit zelf kunnen aanpassen. Hierbij kan ook gedacht worden aan het werken met een aannamebeleid voor bepaalde functies binnen clubs: bijvoorbeeld in de vorm van het doen van een referentiecheck, het houden van een gesprek en het opvragen van een VOG.

Welke rollen liggen bij wie? Sociaal veilige sport

Binnen dit thema zien de sportclub veel rollen voor zichzelf weggelegd. Hieronder staan de genoemde rollen per organisatie met enkele voorbeelden.

4.3 Vitale sportaanbieders

Het doel van het thema vitale sportaanbieders is een kwalitatief sterk, veilig en toegankelijk sportaanbod voor iedereen dankzij een effectieve ondersteuningsstructuur voor sportaanbieders.

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom het thema Vitale sportaanbieders:

Wat gaat er goed?

Uit de eerste veldsessie komt naar voren dat al veel dingen goed gaan binnen het thema vitale sportaanbieders. Er wordt gesproken over het grote aanbod sportclubs met veel (en divers) aanbod van goede kwaliteit en voor veel doelgroepen (Uniek sporten, G-Sporten). Tussen deze sportclubs is samenwerking ook tussen de sportclubs en de gemeente. De weg naar de gemeente is bekend en de gemeente denkt mee met de sportclubs waar mogelijk. Ook waren de participanten tevreden over de projecten en subsidies (en de informatie hierover) die er nu in de gemeente zijn rondom dit thema. Zoals Sjors sportief & creatief, Max vitaal en Stichting Leergeld. Daarnaast wordt Missie Maashorst benoemd als iets wat goed gaat binnen dit thema. Hierbij worden de buurtsportcoaches en clubondersteuners genoemd. Tot slot worden vertrouwenspersonen binnen de sportclubs en VOG's voor trainers als positief ervaren.

Wat kan er beter?

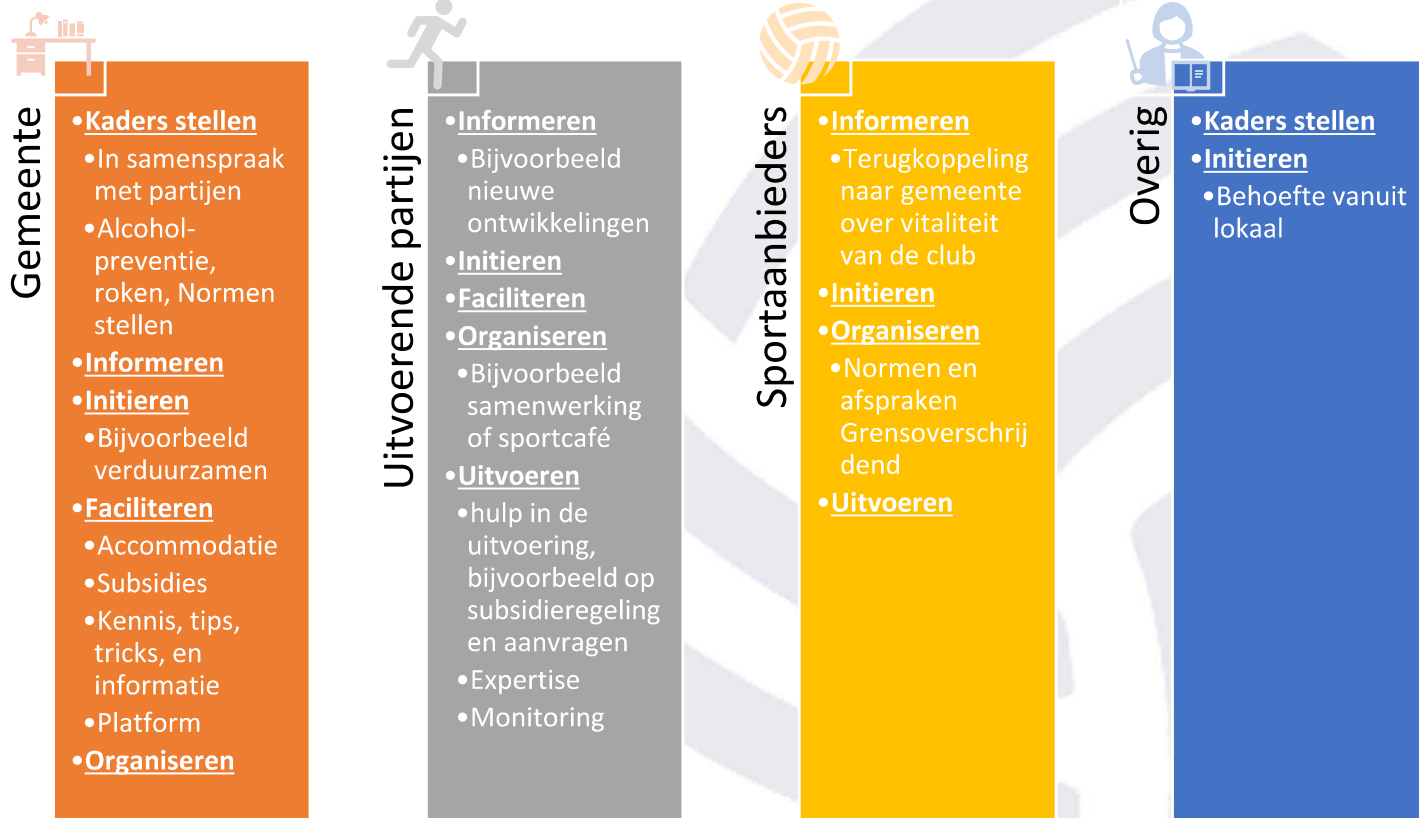
De respondenten zien mogelijkheden voor verbetering van de vitaliteit van de eigen club door het aanbieden van andere vormen van hun sport (bijvoorbeeld walking-sporten), doelgroepen beter bereiken (bijvoorbeeld ouderen) en meer samenwerking (onderling en met andere partijen bijvoorbeeld met onderwijs). Verschillende zaken die genoemd worden bij wat goed gaat, kunnen ook nog beter. Denk aan ondersteuning bij het aanvragen van subsidies. Maar ook in het algemeen ondersteuning door de gemeente aan sportclubs om vitaal te worden en/of te blijven, bijvoorbeeld door het ondersteunen van trainers met trainingen. Tot slot wordt benoemd dat meer promotie en duidelijkheid nodig is rondom Sjors Sportief.

Waar liggen kansen?

De kansen en mogelijkheden voor de gemeente liggen volgens de respondenten op de volgende gebieden: 1) buurtsportcoaches inzetten op de sportclubs, in de uitvoering (niet in de kerntaken zoals training en onderhoud, maar bijvoorbeeld schrijven van een subsidieaanvraag) maar ook ter advisering/ondersteuning op beleid. 2) Intensievere samenwerking en verbinding van aanbieders (bijvoorbeeld door een digitaal aanbod of opzetten van omniclubs). 3) (meer) subsidies voor de sportclubs en 4) het bereiken van speciale doelgroepen (zoals ouderen). Ook Uniek Sporten meer onder de aandacht brengen, zodat sportaanbod meer zichtbaar wordt voor alle doelgroepen wordt genoemd als kans. Tot slot wordt de gezonde sportomgeving (rookvrij/gezonde kantine) genoemd als kans om sportclubs vitaal te krijgen/houden.

Welke rollen liggen bij wie? Vitale sportaanbieders

Binnen dit thema zien de sportclub veel rollen voor zichzelf weggelegd. Daarnaast worden ook veel rollen gezien bij de gemeente en de uitvoerende partijen om de sportaanbieders vitaal te krijgen of houden. Hieronder staan de genoemde rollen per organisatie met enkele voorbeelden.

4.4 Vaardig in bewegen

Het doel van het thema vaardig in bewegen is dat er kansen zijn voor alle kinderen en jongeren om vaardig en veelzijdig te sporten en bewegen, een leven lang.

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom het thema Vaardig in bewegen:

Wat gaat er goed?

Het diverse aanbod voor de jeugd, zowel op scholen als ook bij sportclubs wordt positief ervaren. Ook losse evenementen zoals proeftuinen of sportieve scholen worden benoemd. Respondenten zijn tevreden over de vakleerkrachten voor het bewegingsonderwijs, de buurtsportcoaches voor het naschoolse aanbod, deelname aan het gezonde school thema "sport en bewegen" en de sport BSO's. Tot slot wordt het monitoren en volgen van de beweegvaardigheden als positief ervaren. Dit gebeurt zowel door de GGD (met accent op 0-4/6 jarigen) als door de vakdocenten bewegingsonderwijs door middel van een leerlingvolgsysteem. Buiten het sport- en beweegaanbod op school wordt het aanbod voor schoolzwemmen (ook babyzwemmen) en het project Sjors Sportief als goed ervaren. Ook zijn er verschillende waardevolle samenwerkingen binnen dit thema zoals de samenwerking met/tussen Varofit en stichting Jeugdbelangen. Tot slot zijn de participanten positief over de mogelijkheden voor subsidie (bijvoorbeeld voor bijdrage sporten voor kinderen waar ouders het niet van kunnen betalen).

Wat kan beter?

Wat betreft het sport- en beweegaanbod op school zou elke klas een bevoegde vakdocent bewegingsonderwijs vanuit de ALO moeten hebben. Ook hebben respondenten en participanten het over basisschoolkinderen kennis laten maken met de diversiteit aan sportmogelijkheden binnen de gemeente, wellicht via een site/folder. Dit gebeurt nu via Sjors Sportief, maar wellicht is dit niet bij iedereen bekend en ligt hier een verbeterpunt. Tot slot zien respondenten mogelijkheden voor verbetering op het gebied van het bijhouden van alle ontwikkelingen omtrent de verschillende beperkingen en gedragsstoornissen, en samenwerking in een breder perspectief.

Waar liggen kansen?

Er liggen kansen bij de basisscholen en bij beweegvriendelijke buitenruimte/speeltuinen. Op scholen liggen kansen bij het inrichten van beweegvriendelijke scholen en schoolpleinen en meer beweegaanbod op kinderopvang locaties, zoals peutersport. Ook wordt Motorische Remedial Teaching (MRT) benoemd. MRT is een zorgtraject voor kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar, die op het gebied van bewegen, spelen en sporten moeite ervaren. Wat betreft de beweegvriendelijke buitenruimte/speeltuinen wordt gesproken dat dit kan zorgen dat de jeugd hierdoor meer kan bewegen en in contact kan komen met elkaar. Ook zien respondenten kansen en mogelijkheden op het gebied van samenwerken. Zij noemen hierbij dat de gemeente een netwerk zou kunnen faciliteren zodat kennis gedeeld kan worden en een samenwerking kan ontstaan (bijvoorbeeld tussen onderwijs en sportclubs).

Tot slot liggen kansen op dit thema voor de jeugd tussen 12 en 18 jaar binnen het voortgezet onderwijs. Het Udens College wil bijvoorbeeld meer betekenen voor deze doelgroep. Zij geven aan dat er tot dusver (te) weinig focus vanuit de gemeente op deze doelgroep is in het kader van vaardig in beweging.

Welke rollen liggen bij wie? Vaardig in beweging

Binnen dit thema worden bijna alle rollen aan bijna alle organisaties toegeschreven. Vooral de overige organisaties, in dit geval onderwijsinstellingen, hebben duidelijke rollen in dit thema. Hieronder staan de genoemde rollen per organisatie met enkele voorbeelden.

Gemeente

- **Kaders stellen**
- **Informer**
- **Initieren**
 - Bij elkaar brengen en verbinden
- **Faciliteren**
 - Subsidie voor inzet gymdocent en/of meedenken in dat mogelijk maken
 - Accommodatie

Uitvoerende partijen

- **Informer**
 - Naar deelnemers en terug naar gemeente
 - Sjors Sportief: naar scholen vanuit Missie Maashorst
- **Initieren**
- **Faciliteren**
 - Kansen zien en benutten
- **Organiseren**
 - Sjors Sportief t/m 18 jaar
 - Sportkermis
- **Uitvoeren**

Sportaanbieders

- **Kaders stellen**
- **Informer**
 - Aanbieders: technische kennis. Wat is mogelijk?
- **Initieren**
 - Samenwerking tussen school en sportclubs (bijvoorbeeld Udens College en UDI)
- **Organiseren**
 - Training/clinics (ook voor 0-4 jaar)
- **Uitvoeren**
 - Verzorgen aanbod in gymlessen (specifieke sport)

Overig

- **Kaders stellen**
 - Scholen: uren en normen bewegingsonderwijs
- **Informer**
 - Scholen kunnen de gemeente informeren over hoe het gesteld is met de sportdeelname van de kinderen (wie, waar, hoe vaak en wensen).
- **Initieren**
 - Veilige omgeving
 - Na schooltijd bewegen
- **Faciliteren**
- **Organiseren**
 - Uitvragen interesses (qua sport)
 - Aanbod kenbaar maken
- **Uitvoeren**

4.5 Ruimte voor sport en bewegen

Het doel van het thema ruimte voor sport en bewegen is een toekomstbestendige sportinfrastructuur; uitnodigend, faciliterend en toegankelijk voor iedereen.

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom het thema Ruimte voor sport en bewegen:

Wat gaat er goed?

Er is veel aanbod in de openbare ruimte, denk aan: rolstoelroutes, buurtbenkskes, beweegtuinten, beweegbos, speelveldjes, klimrekken parcours in het bos, fitness apparaten in het sportpark, en wandelaanbod voor ouderen. Daarnaast is er veel groen natuurgebied in de gemeente Maashorst. Ook is in de gemeente ruim beweegaanbod bij sport- en beweegaanbieders wat over het algemeen breed toegankelijk is. Een deel van de respondenten geeft aan dat het onderhouden van sportaccommodaties/-locaties goed gaat, en dat goede faciliteiten aanwezig zijn in de gemeente om te sporten en bewegen.

Wat kan beter?

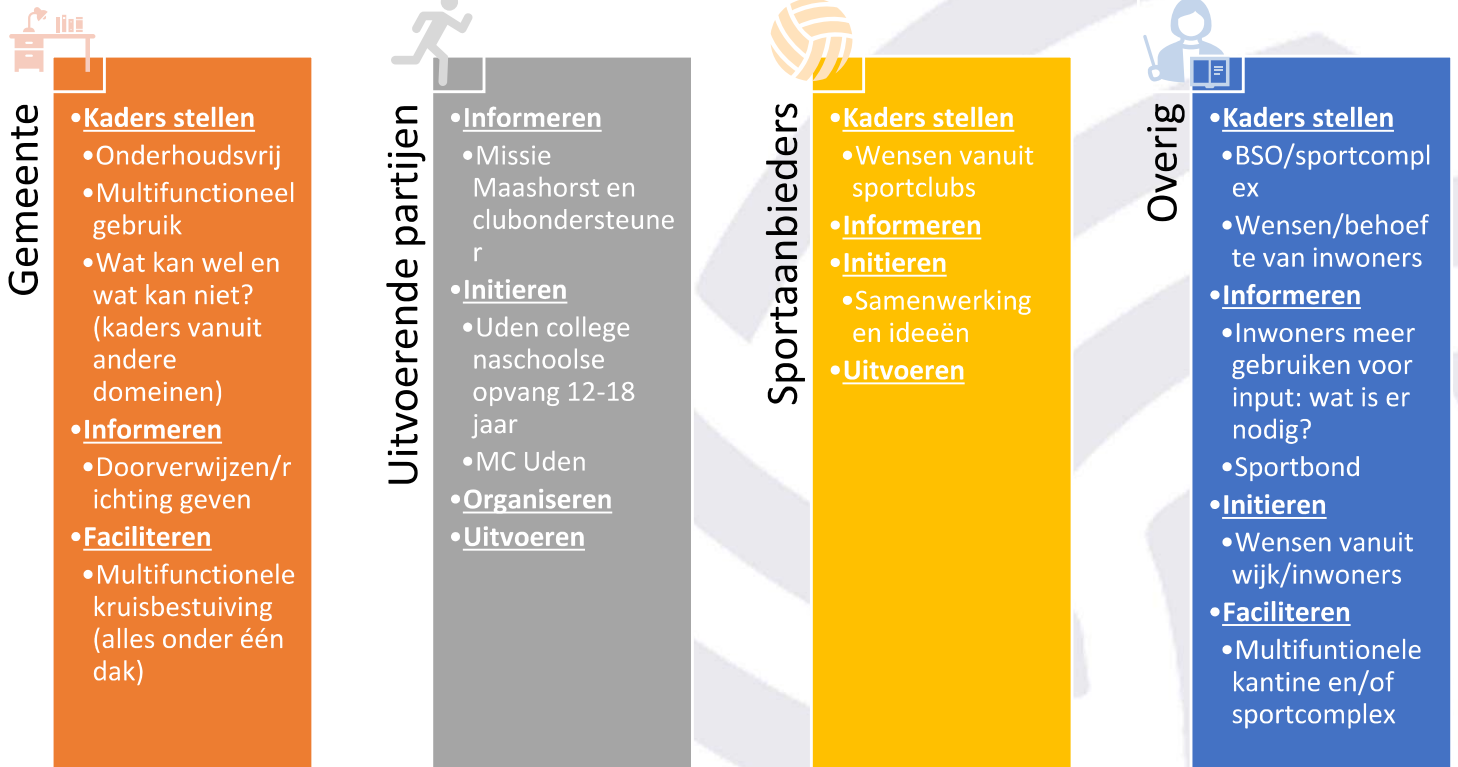
Een deel van de respondenten geeft aan dat het onderhouden/verbeteren van sportaccommodaties/-locaties en buiten sportplekken beter kan. Er wordt aangegeven dat door verschillende redenen (fusie van de oude gemeenten en nog te harmoniseren beleid) keuzes en acties vanuit de gemeente op sommige accommodaties op zich heeft laten wachten. Naast de specifieke accommodaties kan de onderlinge samenwerking tussen verschillende sportaccommodaties en sportclubs beter. De samenwerking met onderwijs kan ook beter volgens participanten, bijvoorbeeld door buitenruimte van sportclubs aan te bieden voor de lessen bewegingsonderwijs van de scholen. Daarnaast wordt gesproken over de onduidelijkheid rondom ruimte/accommodatie voor nieuwe clubs (bijvoorbeeld zwemmen) en over de financieringsstructuur van accommodaties in het algemeen. Tot slot wordt aangegeven dat meer subsidie zou moeten gaan naar sportclubs met een eigen accommodatie.

Waar liggen kansen?

Een duidelijk overzicht, gekoppeld aan doelgroepen, van wat er allemaal te doen is in de gemeente (waarbij ook de mogelijkheden in de openbare ruimte worden toegevoegd) wordt als belangrijke kans genoemd. Daarnaast is het beschikbaar stellen van bestaande accommodaties voor andere organisaties, middels goedkope huur, als kans benoemd. Bijvoorbeeld voor een naschoolse opvang, of sporten met kleine groepen/ongeorganiseerd. Ondanks het huidige aanbod in de openbare ruimte wordt ook een kans gezien in het creëren van meer aanbod in de openbare ruimte. Hierbij wordt het natuurgebied genoemd, maar ook meer aanbod in de openbare ruimte in de verschillende kernen van gemeente Maashorst. Bijvoorbeeld het realiseren van: survivalbanen in het centrum, wandelgroep start plekken, bootcamp rekken, panna-veldjes, en een veilig en multifunctioneel sportveld/terrein. Aanbod in de openbare ruimte stimuleert sport en bewegen en zorgt ook voor een aantrekkelijke omgeving. Nieuw aanbod dient volgens de respondenten zoveel mogelijk inclusief te zijn. Ook wordt binnen het thema ruimte voor sport en bewegen een kans gezien in het stimuleren van behoud van groen bij clubs in verband met biodiversiteit. Tot slot wordt benoemd dat er nog kansen liggen bij het oog hebben voor de sporten van de toekomst en wat daar voor nodig/mogelijk is in de openbare ruimte.

Welke rollen liggen bij wie? Ruimte voor sport en bewegen

Binnen dit thema worden bijna de rollen meer toegeschreven aan andere organisaties dan de gemeente. Zowel de uitvoerende partijen als de sportclub als de overige organisaties, hebben duidelijke rollen in dit thema. Hieronder staan de genoemde rollen per organisatie met enkele voorbeelden.

4.6 Ondersteuningswensen

Vanuit de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, de interviews en focusgroepen komen de volgende zaken naar voren rondom ondersteuningswensen:

Wat gaat er goed?

Respondenten geven voornamelijk aan dat zij door de gemeente op dit moment worden ondersteund door middel van: het actiepunten dorpsontwikkelingsplan, de buurtsportcoaches vanuit Missie Maashorst, informatievoorziening in de vorm van overlegmomenten (waarbij ze ook meedenken in de doorontwikkeling), onderhoud sportaccommodaties en het verstrekken van subsidies.

Het actief meedenken over lopende initiatieven en de koppeling maken met andere projecten zijn dingen die worden benoemd die nu goed gaan in de ondersteuning vanuit de gemeente. Ook wordt aangegeven dat de gemeente goed bereikbaar en toegankelijk is. Wat betreft de buurtsportcoaches vanuit Missie Maashorst wordt ook positief gesproken en respondenten geven aan blij te zijn met de enthousiaste buurtsportcoaches.

Wat kan beter?

Op het gebied van verbeterpunten in de ondersteuning van de gemeente worden vooral zaken benoemd rondom de communicatie en informatie verstrekking. Er wordt aangegeven dat bij wisselingen van projecten meer informatie en duidelijkheid nodig is. Maar ook dat soms bij de gemeente niet overal voldoende capaciteit is waardoor de snelheid in communicatie lager ligt. Daarnaast wordt benoemd dat het maken van heldere en duidelijke afspraken en het proactief meedenken vanuit de gemeente beter zou kunnen. Tot slot geven respondenten aan vaker structureel overleg te willen met de gemeente over hun organisatie, ze willen bijvoorbeeld weten of ze de goede dingen aan het doen zijn.

Wat betreft het beleid vanuit de gemeente, geven respondenten aan dat de integrale aanpak binnen de gemeente beter kan. Ook wordt aangegeven dat nu vaak oplossingen worden bedacht voor de korte termijn, terwijl de langere termijn ook in beeld gehouden moet worden.

Waar liggen kansen?

Uit de eerste veldsessie kwam naar voren dat er nog kansen liggen voor de gemeente Maashorst op het gebied van ondersteuning bij drie punten: 1) meer bundelen van vraag en aanbod, 2) meer verbinding/samenwerking tussen de buurtsportcoaches en preventie en 3) binnen de ondersteuning meer transparantie in subsidie en geldstroom.

Dit komt overeen met de punten die in de interviews en focusgroepen benoemd zijn. Daarbij komt ook dat er behoefte is aan meer duidelijkheid voor wie en wat de personen binnen de gemeente bereikbaar zijn. Ook geven de respondenten aan dat ze de wens hebben voor ondersteuning op het gebied van ledenwerving, vrijwilligers (bijvoorbeeld een vrijwilligersbank), en het verder professionaliseren van de sportclubs. Bijvoorbeeld door het aanstellen van professionals. Rondom subsidies wordt de suggestie gedaan dit te differentiëren zodat kleinere dorpen wellicht meer budget hebben in het kader van het behouden van de sportaanbieders voor de leefbaarheid. Op dit laatste punt is in de stellingen (zie hieronder) dieper ingegaan.

In het eerste interview met de portefeuillehouders kwam naar voren dat clubondersteuning ook (deels) vanuit welzijnsbeleid kan worden vormgegeven. Hier ligt een kans in aansluiting met het sociaal

domein. De sportclub is geen goedkope oppas voor het kind, er moet oog en ondersteuning zijn voor vrijwilligersbeleid.

Stellingen

Tijdens de tweede veldsessie is door middel van stellingen input gevraagd op het thema ondersteuning. Dit is zowel bij de middag- als de avondsessie gebeurd. Hieronder zullen de resultaten per stelling beschreven worden.

Stelling 1: De gemeente moet verschillend ondersteunen om gelijkwaardige kansen te creëren.

Men is het over het algemeen eens met deze stelling. Hierbij wordt benoemd dat het belangrijk is een onderscheid te maken maar dat daarbij wel een goede verantwoording hoort met goede argumenten, kaders en transparantie. Ook geeft iemand aan dat vooral gekeken moet worden naar de positieve kansen die het kan bieden. Er wordt als kanttekening aangegeven dat het niet altijd mogelijk is om gelijkwaardige kansen te creëren.

Stelling 2: Kaders die gesteld worden op ondersteuning gelden voor alle sport- en beweegaanbieders.

Men is het over het algemeen eens met deze stelling. Er wordt aangegeven dat zowel de sportverenigingen als de commerciële sportaanbieders werken met hetzelfde doel, bijvoorbeeld jongeren aan het bewegen krijgen. Zij moeten hierop dan bijvoorbeeld evenveel subsidie krijgen als sportverenigingen die zich voor dit doel inzetten. De inzet van de commerciële sportaanbieder moet "maatschappelijk goed" zijn, als de gemeente hier geld aan wil geven. Er wordt een grijs gebied ervaren afhankelijk van het doel en de intentie van het sport- en beweegaanbod.

Een aantal mensen geven aan het oneens te zijn met deze stelling. Zij geven aan dat subsidie alleen voor verenigingen en vrijwilligers moet gelden, omdat zij dit werk doen zonder er (vaak) geld voor te krijgen.

4.7 Participatie

Het thema participatie is behandeld tijdens de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de interviews en de focusgroepen. Het is dus niet behandeld in de vragenlijst, daarin is los gevraagd naar de samenwerking met de gemeente (zie volgende paragraaf).

Bij de eerste veldsessie is gevraagd wat goed gaat binnen dit thema en waar nog kansen liggen. Dit is ook gevraagd in de interviews en focusgroepen. Dat staat hieronder verwerkt:

Wat gaat er goed?

Uit de eerste veldsessie kwam naar voren dat participanten het goed vinden dat vanuit de gemeente de intentie is om mensen te laten participeren, zoals de veldsessies en dat de gemeente ook uitvraag doet bij partners over bepaalde zaken. Ook wordt gesproken over het goede contact tussen sportclubs en het contact met de buurtsportcoaches, wat ook wordt gezien als goede participatie.

Waar liggen kansen?

Uit de eerste veldsessie kwamen vier punten naar voren wat betreft kansen voor de gemeente Maashorst op het gebied van participatie. Allereerst wordt gesproken over het stellen van kaders. Hierdoor kan bijvoorbeeld een sportraad verantwoordelijk worden gesteld voor verschillende taken en deze uitvoeren. Ook wordt gesproken over het meer participeren van kinderen/jeugd, bijvoorbeeld door een jongerenraad. Zij kunnen meedenken over het sport- en beweegbeleid en aangeven waar hun interesses liggen. Daarnaast gaven participanten aan behoefte te hebben aan één participatieplek in de gemeente, waar zij bijvoorbeeld initiatieven kunnen aandragen. Tot slot werd gesproken over de focus op eerst meer kennis voordat mensen kunnen participeren. Anders weten mensen niet waarover ze meedenken en hebben ze er geen of te weinig verstand van.

Uit de interviews en focusgroepen komt hetzelfde beeld naar voren. Ze geven aan dat participatie belangrijk is en het fijn te vinden dat ze bij de sport- en beweegvisie worden betrokken. Ook wordt benoemd dat kennis en informatie belangrijk is voordat er geparticipeerd kan worden. Daarbij wordt ook benoemd dat een participatievorm tussen dezelfde soort clubs en/of organisaties ook gewenst is. Hierbij worden twee voorbeelden genoemd. Ten eerste de samenwerking/participatie met schoolbesturen vanuit Missie Maashorst, maar ook onderling tussen scholen van de besturen. In bepaalde wijken lukt dit nu wel (was toen vanuit GGD georganiseerd), maar dit zou meer kunnen. Ten tweede worden bijeenkomsten benoemd waarbij partijen die allemaal met ouderen werken samen komen. Vanuit daar kunnen zij een gezamenlijk standpunt vormen en daarmee bijvoorbeeld naar de gemeente.

In een focusgroep wordt een voorbeeld uit een wijk in Oss aangehaald waarbij er een digitale databank is waar initiatieven worden getoond en waar scholing wordt aangeboden. In het eerste interview met de portefeuillehouders kwam naar voren dat goed nagedacht moet worden wat 'buiten in het veld neergelegd wordt rondom maatschappelijke zaken en 'voor elkaar zorgen'. Leden van sportclubs zijn steeds vaker consumenten. Dan is het een struikelblok om veel taken bij clubs neer te leggen. Tot slot wordt in een interview aangegeven dat weerstand vanuit organisaties/individuen niet erg is, maar juist nodig is om verder te komen.

Stellingen

Tijdens de tweede veldsessie is door middel van stellingen input gevraagd op het thema participatie. Dit is zowel bij de middag- als de avondsessie gebeurd. Hieronder zullen de resultaten per stelling beschreven worden.

Stelling 3: De gemeente geeft informatie en expertise aan het kernteam, maar de partijen uit het kernteam moeten zelf verbinding met elkaar zoeken.

In het bespreken van deze stellingen wordt aangegeven dat de gemeente in het kernteam zou moeten deelnemen, zodat zij tussentijds kunnen checken of het kernteam nog op koers loopt. Hier ligt dus mogelijk een regierol vanuit de gemeente. Er wordt ook aangegeven dat mogelijk een kartrekker nodig is. Dus de gemeente zou niet alleen input wat betreft informatie en expertise, moeten geven maar ook een faciliterende en regisserende rol moeten pakken.

Stelling 4: We moeten af van participatievormen op thema/sector binnen de gemeente en overgaan naar participatie op doelgroep.

Participeren op thema wordt als prettig en handig ervaren. Eventueel zou daarna gespecificeerd kunnen worden op doelgroep. Voor organisaties die beleid overstijgend werken zou participeren op doelgroep, of een combinatie van beiden wel wenselijk zijn.

Kernteam Sportakkoord

In het kader van participatie is voor de herijking van het Sportakkoord een start gemaakt met een kernteam Sportakkoord. Hierin zitten nu een aantal ambassadeurs uit een bredere context in relatie tot sport en bewegen. Zij zijn voor nu betrokken bij het herijken van het Sportakkoord voor Maashorst. Voor Maashorst betekent dit een geheel nieuw proces, omdat er niets meer aanwezig was vanuit de voormalig gemeenten. Er wordt aangesloten bij het proces om te komen tot de nieuwe sport- en beweegvisie. De input m.b.t. participatie wordt meegenomen bij de opzet van het Sportakkoord en het definitief vormgeven van het kernteam.

De intentie is om te starten met het kernteam met de volgende taken:

- Aanjager
- Jaarlijks uitvoering en prioriteiten bepalen
- Budget beheren

Afhankelijk van de uitvoering zullen ze bekijken of de juiste personen zijn vertegenwoordigd en welke structuur passend is. Hierin nemen ze de kansen die in dit rapport worden benoemd mee.

4.8 Samenwerking met gemeente en andere organisaties

In de vragenlijst is ook aan respondenten gevraagd hoe zij de samenwerking met de gemeente en andere organisaties ervaren. De resultaten hiervan staan hieronder beschreven.

Gemeente

De meerderheid geeft aan relatief weinig contact te hebben met de gemeente. En als ze dit hebben is dit vaak indirect, bijvoorbeeld Sjors Sportief of Missie Maashorst. Periodiek overleg is dus gewenst. De respondenten die aangeven samen te werken met de gemeente, hebben voornamelijk contact met de gemeente via mail of uitnodigingen voor bijeenkomsten. Over het contact is de meerderheid tevreden. Een enkeling geeft aan dat ze vaak lang moeten wachten op antwoord. Het contact gaat voornamelijk over accommodaties of over zaken rondom het Sportakkoord. Ook benoemen twee respondenten dat zij samenwerken met de gemeente door middel van subsidie.

Wat gaat er goed?

Respondenten zijn vooral positief over de communicatie/contact dat er is met de gemeente. Ze geven aan dat de contactpersonen duidelijk en toegankelijk zijn, en dat ze enthousiast zijn en bereid om mee te denken. Ook zijn ze bereid thema's en problemen aan te pakken zolang dit binnen de beleidsgrenzen en dagelijkse activiteiten valt. Tot slot zijn ze positief over de praktische samenwerking met de gemeente omtrent velden/locatie/accommodatie.

Wat kan er beter?

Ondanks dat respondenten positief zijn over de communicatie en het meedenken wordt ook benoemd dat er verbeterpunten zijn rondom deze twee punten. Wat betreft communicatie gaat het om de bereikbaarheid (snelheid), de duidelijkheid, en ze zouden graag structureler contact hebben met de gemeente (meer bijeenkomsten). Wat betreft het meedenken gaat het meer over het proactief meedenken. Respondenten noemen hierbij een aantal voorbeelden: het verduurzamen en vernieuwen van kleedaccommodatie, het stimuleren van het werven van vrijwilligers (vacaturebank vrijwilligers), het uitbreiden van het sportaanbod (digitaal aanbieden van sportaanbod), en de financiering/subsidies.

Daarnaast geven respondenten aan dat de gemeente meer maatwerk moet leveren. Tot slot wordt de gemeentelijke organisatie benoemd als verbeterpunt. Er wordt aangegeven door meerdere partijen dat de organisatie nog niet geheel stabiel is, waardoor het wiel opnieuw wordt uitgevonden terwijl de professionals al lang aanwezig zijn.

Waar liggen kansen?

Volgens respondenten liggen kansen rondom communicatie en meedenken (zie hierboven), maar ook bij andere thema's. Hierbij wordt benoemd: een maatschappelijke beweging voor de niet-sporter, meer aandacht voor positieve PR in krant, sociale media en belang van bewegen, en nog meer mogelijkheden om sociaal- en maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

Samenwerking andere organisaties

Respondenten geven aan met verschillende andere organisaties dan de gemeente samen te werken, namelijk:

- Vluchtelingenwerk
- Andere sportclubs:
 - o Met dezelfde doelgroep bijvoorbeeld ouderen
 - o Met gedeelde vrijwilligers
 - o Met een gedeeld kader
- Onderwijs (scholen en bso's): zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs
- Participatie platforms
- Zorg coöperatie
- Fysiotherapeuten
- Programma's zoals Sjors Sportief of Harde Leerschool
- Missie Maashorst

Dit doen zij op diverse manieren, bijvoorbeeld door aanmeldingen die ze via die organisatie binnen krijgen, maar ook samen te overleggen en bij elkaar mee te denken.

Wat gaat er goed?

Vooraf de communicatie en samenwerking wordt als positief benoemd. Hierbij worden de volgende punten benoemd: goed overleg, korte lijntjes, afspraken maken en borgen, het enthousiasmeren, wederzijdse bereidheid om te helpen, en activiteiten die goed op elkaar afgestemd worden. Daarnaast wordt de financiële steun vanuit de Rotary-club benoemd als iets wat goed gaat.

Wat kan er beter?

De verbeterpunten liggen voornamelijk bij de bereikbaarheid van de andere organisaties en meer en beter structureel overleg. Daarnaast wordt een gezamenlijke visie benoemd. Hierbij past bijvoorbeeld ook het uitwisselen van vrijwilligers of het combineren van groepen tussen sportclubs. De gemeente zou hier misschien bij kunnen bemiddelen. Ook zijn er volgens respondenten nu commerciële partijen die samenwerken, maar dit zouden meer sportverenigingen mogen/kunnen zijn. Tot slot wordt benoemd dat er meer bekendheid zou mogen zijn van de sport- en beweegmogelijkheden in de gemeente.

Waar liggen kansen?

Er liggen kansen op het bundelen en delen van diverse activiteiten en vrijwilligers/trainers. Daarnaast worden kansen gezien op kennisoverdracht tussen clubs, bijvoorbeeld over subsidiemogelijkheden. Mogelijke gezamenlijke inzet van professionals is ook een kans. Tot slot worden kansen gezien op samenwerking tussen clubs en het voortgezet onderwijs (bijvoorbeeld Udens College). Om meer te betekenen voor de jeugd tussen 12 en 18 jaar.

4.9 Doelgroepen

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven rondom doelgroepen binnen de nieuwe sport- en beweegvisie. Deze resultaten zijn gebaseerd op de twee veldsessies, de interviews met de portefeuillehouders, de vragenlijst, en de interviews en focusgroepen komen.

Uit de zowel de vragenlijst als de interviews en focusgroepen komt naar voren dat per deelakkoord heel veel verschillende doelgroepen worden besproken die extra focus nodig hebben binnen de gemeente of hun organisatie. Voornamelijk kwetsbare doelgroepen worden hierbij genoemd. Zoals mensen met een beperking, ouderen, mensen met een lage sociaal economische positie (SEP), kinderen (0-12 jaar), en jeugd (13-18 jaar) die uitvallen in de sport. Uit het eerste interview met de portefeuillehouders komt naar voren dat de focus moet liggen op ouderen en individuele sporters.

Al met al worden veel verschillende doelgroepen benoemd door de verschillende stakeholders in de gemeente Maashorst. Het benoemen van de kwetsbare groepen is in lijn met de landelijke trends uit Sportakkoord II. In het Sportakkoord wordt op het gebied van doelgroepen gesproken over minderjarigen en kwetsbare groepen¹. Kwetsbare groepen worden in Sportakkoord II binnen het thema inclusie en diversiteit benoemd, en hierbij wordt gesproken over groepen mensen die niet of weinig sporten en bewegen. Bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen, lage opleiding, of een handicap. Minderjarigen worden voornamelijk benoemd binnen het thema vaardig in bewegen.

Ook in andere landelijke beleidsstukken wordt gesproken over de focus op kwetsbare doelgroepen en kinderen/jeugd op het gebied van sport en bewegen. In het werkprogramma van de Nederlandse Sportraad², en in een brief vanuit VWS³ wordt bijvoorbeeld de doelgroep ouderen benoemd. Daarnaast wordt bij de beweegalliantie⁴ gesproken over groepen waar de grootste gezondheidswinst valt te behalen, zoals jongeren, ouderen, mensen met een lage SEP of met een chronische aandoening.

4.10 Integraal proces

Bij de start van het traject rondom de Sport- en Beweegvisie is er een gezamenlijk portefeuillehoudersoverleg geweest met de wethouder Kernenbeleid, Verkeer, Sport & Cultuur, de wethouder Duurzaamheid, Groen & Recreatie en wethouder Zorg & Welzijn. Hierbij werd benadrukt dat sporten en bewegen een integraal thema is voor de gemeente. Dit thema dient om die reden ook intern in de gemeentelijke organisatie integraal te worden besproken. Om dit vorm te geven is sinds september 2023 een interne werkgroep opgericht met beleidsmedewerkers vanuit verschillende beleidsterreinen. Er zijn twee bijeenkomsten geweest, waarna is besloten dit traject voor te zetten en op te hangen aan het GALA-akkoord. Wel is er afgesproken om een derde bijeenkomst te organiseren als het concept van de Sport- en Beweegvisie er is.

Een parallel proces waar de gemeente op dit moment mee bezig is, is het GALA-akkoord. Hierin staat de integraliteit van het sociaal domein en het ruimtelijk domein centraal. Alle drie de wethouders gaven aan dat dit ook in de Sport- en Beweegvisie verwerkt moet worden en terug moet komen.

¹ Sportakkoord II: [pdf \(overheid.nl\)](#)

² Nederlandse Sportraad: [Werkprogramma 2024 | Jaarplan | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

³ VWS: [Adviesaanvraag ouderen ministerie van VWS | Brief | Nederlandse Sportraad \(nederlandse-sportraad.nl\)](#)

⁴ Beweegalliantie: [64df4b4d07e6565f76418ecb BD Nieuwsflits beweegalliantie juli-2023.pdf \(webflow.com\)](#)

Naast genoemde beleidsstukken werd ook de link gelegd met andere beleidsterreinen, zoals het veiligheidsbeleid, ruimtebeleid, inclusiebeleid en toerisme en recreatie van belang. Laatstgenoemde beleidsstuk is al vastgesteld.

5 CONCLUSIES & AANBEVELINGEN

De afgelopen periode is veel informatie opgehaald voor de ontwikkeling van de nieuwe sport- en beweegvisie. Dit eindrapport schetst in het resultaten hoofdstuk veel praktische aanknopingspunten. Zo zijn op de verschillende thema's uit het Sportakkoord zaken die goed gaan en beter kunnen (en soms ook tegelijkertijd) en worden veel kansen gezien. In de tweede veldsessie zijn deze praktische aanknopingspunten vertaald naar rollen. In dit hoofdstuk vertalen we de bovengenoemde resultaten naar conclusies en aanbevelingen voor de ontwikkeling van de sport- en beweegvisie. Een aantal thema's die niet actief zijn bevraagd, zijn soms wel ter sprake gebracht door deelnemers aan bijvoorbeeld de veldsessies en focusgroepen. Daarom worden deze waar relevant ook benoemd in de conclusies en aanbevelingen.

Allereerst worden de conclusies en aanbevelingen besproken per inhoudelijk thema. Daarna komen de thema's ondersteuning, participatie en doelgroepen aan bod.

Inclusief sporten en bewegen

Conclusie

Er is veel aanbod op inclusie en diversiteit. Hierbij wordt door de betrokken partijen vooral gedacht aan de inzet van Uniek Sporten en sportclubs met G-teams. Dit aanbod dient beter gecommuniceerd worden naar organisaties en doelgroepen. Het is daarnaast belangrijk om als gemeente verdiepend inzicht te krijgen in de belemmeringen die deze speciale doelgroepen ervaren om te bewegen/sporten. Op basis van het inzicht in deze belemmeringen, kan geprobeerd worden om deze belemmeringen op te heffen zodat het bestaande aanbod inclusiever gemaakt kan worden.

Uit de tweede veldsessie komt naar voren dat zowel de gemeente als de andere organisaties veel verschillende rollen en taken hebben binnen dit thema. Dit komt omdat inclusie en diversiteit een breed thema is. Om deze reden is het belangrijk dat er een volgorde wordt aangebracht in de rollen en taken. Eerst moet de gemeente een keuze maken op welke doelgroep zij willen focussen binnen de sport- en beweegvisie en voor welke doelgroep de sport dus inclusiever moet worden. Daarna kunnen de uitvoerende partijen gaan informeren, faciliteren en ondersteunen. Tot slot kunnen daarna de clubs met de uitvoering aan de slag gaan.

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte binnen dit thema moet zijn dat iedereen in de gemeente Maashorst kan meedoen aan sport en bewegen. Hierbij horen vijf aanbevelingen voor de gemeente:

- Zorg dat de (gemeentelijke) accommodaties toegankelijk zijn voor alle doelgroepen.
- Zorg voor ondersteuning van de sportaanbieders als zij aanbod willen aanpassen voor speciale doelgroepen. Stel hiervoor kennis, expertise en budget beschikbaar. Bijvoorbeeld door de inzet van (extra) clubondersteuning.
- Zorg dat sportaanbieders in beeld krijgen dat inclusief sporten en bewegen breder is dan de doelgroep Uniek Sporten.
- Zorg voor een compleet en toegankelijk overzicht van het (inclusieve) sport- en beweegaanbod in gemeente Maashorst. En de beweegmogelijkheden in de openbare ruimte.

- ☞ Zorg voor regelmatige communicatie van al het aanbod zowel intern binnen de gemeente (bv naar WMO) als extern naar intermediairs, welzijnsorganisaties, 1ste lijns zorg, woonzorginstellingen, belangenverenigingen etc.

Sociaal veilige sport

Conclusie

De eerste stappen en randvoorwaarden binnen het thema sociaal veilige sport zijn binnen de sportaanbieders in gemeente Maashorst gezet en bepaald. Bijvoorbeeld door middel van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor trainers die met kwetsbare groepen werken of een vertrouwenscontactpersoon (VCP) binnen de sportclub. Het is belangrijk dat dit verder wordt geborgd bij de sportaanbieders. Sportaanbieders willen graag zelf aan de slag met dit thema en zien veel taken voor zichzelf. De gemeente wordt gevraagd hier kaderstellend in te zijn. Vooral omdat dit de sportaanbieders helpt in 'beleid doorvoeren en dit te prioriteren binnen de club'.

Naast kaders stellen is de rol van de gemeente ook om te informeren, initiëren en faciliteren richting de sportaanbieders. Denk hierbij aan het vormgeven van een netwerk van professionals rondom sport en bewegen. De gemeente is verantwoordelijk dat organisaties deelnemen aan dit netwerk, heeft hierin de regie en stemt af met de andere organisaties voor een bredere sociale structuur.

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte binnen dit thema moet zijn dat sociaal veilige sport een belangrijk fundament is om meer mensen in de gemeente Maashorst in beweging te krijgen en te houden. Hierbij horen twee aanbevelingen voor de gemeente:

- ☞ Zorg dat er duidelijke kaders, afspraken en randvoorwaarden zijn en communiceer die richting de sportaanbieders.
 - Dit kan sportaanbieders helpen bij het doorvoeren van beleid en het prioriteren binnen de sportclub. Hiervoor is kennis/ervaring en budget nodig.
 - Het voldoen aan deze kaders kan gekoppeld worden aan het subsidiebeleid.
 - Het is belangrijk dat deze kaders worden opgesteld in samenwerking met verschillende sportclubs binnen de gemeente Maashorst. Hierbij kan besproken worden wat de gemeente uiteindelijk voor regels/randvoorwaarden gaat stellen.
- ☞ Zorg dat er een netwerk is om de vrijwilligers bij de sportclubs te ondersteunen. Bijvoorbeeld door professionals specifieke rollen op specifieke onderdelen te geven.

Vitale sportaanbieders

Conclusie

Er zijn veel verschillende sport- en beweegaanbieders met veel en divers aanbod in de gemeente Maashorst. Bij deze sport- en beweegaanbieders is ondersteuning gewenst op verschillende aspecten om de clubs vitaal te krijgen/houden. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van vrijwilligers en het opstellen van goed beleid. Daarnaast is het ook van belang om binnen dit thema mee te gaan met recente ontwikkelingen/thema's, zoals rookvrije sportclubs, gezonde kantines etc.

De gemeente heeft binnen dit thema vooral de rol van het faciliteren om randvoorwaarden te scheppen. Zij faciliteren hierbij: accommodaties, subsidies, en kennis, kunde en expertise (ondersteuning).

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte binnen dit thema moet zijn dat vitale sportaanbieders nodig zijn om gezonde en vitale inwoners te krijgen en speciale doelgroepen te bereiken. Hierbij horen drie aanbevelingen voor de gemeente:

- Zorg voor een duidelijk (geharmoniseerd) accommodatiebeleid.
- Ga aan de slag met het realiseren van “quick wins” voordat de sport- en bewegisie en het accommodatiebeleid definitief zijn. Bijvoorbeeld het opknappen van sportveldjes zonder grote investeringen vanuit de gemeente.
- Zorg voor voldoende clubondersteuning om te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van sportaanbieders.

Vaardig in bewegen

Conclusie

Er is veel inzet op vaardig in bewegen door vakleerkrachten. Er liggen kansen bij meer vakleerkrachten, kinderen kennis laten maken met het aanbod, en de verrijkte schooldag.

De gemeente heeft binnen dit thema vooral een rol in faciliterende zin voornamelijk op accommodaties. Hierbij gaat het primair om gymzalen/sporthallen maar ook om inrichting van de buitenruimte direct rondom school en de rest van de gemeente. De belangrijkste partij in dit thema is het onderwijs. Goed bewegingsonderwijs (als ‘keuze’ vanuit onderwijsinstellingen) geeft ook een goede voedingsbodem voor beleid rondom sportstimulering.

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte binnen dit thema is dat onderwijs verantwoordelijk is voor bewegingsonderwijs. De gemeente heeft een rol in het hen zo makkelijk mogelijk maken om dit goed in te richten. Hierbij horen vijf aanbevelingen voor de gemeente:

- Zorg voor uitdagende schoolpleinen en speeltuinen
- Zorg voor voldoende en goed ingerichte accommodaties voor bewegingsonderwijs.
- Zorg voor laagdrempelige programma’s voor kinderen om kennis te maken met verschillende sporten.
- Zorg voor integraal beleid, continue afstemming en actieve samenwerking tussen de afdelingen sportstimulering, sportaccommodaties en onderwijs.
- Zorg dat in de opdrachten naar partijen die werken met de jonge jeugd (0-4 jaar) ook het vaardig worden in bewegen en plek krijgt. Denk bijvoorbeeld aan het uitvragen van de beweegrichtlijnen voor jonge kinderen bij consultatiebureaus.

Ruimte voor bewegen

Conclusie

Er zijn veel mogelijkheden om te bewegen in de gemeente Maashorst, aanvullend worden nog veel kansen gezien. Een deel van de sport- en beweegaccommodaties en locaties heeft onderhoud/verbetering nodig. De ruimte voor bewegen wordt nog niet optimaal benut. Zo kan beter samengewerkt worden op het openstellen van accommodaties van de sportclubs voor andere partijen, bijvoorbeeld bewegingsonderwijs. Belangrijke kansen zijn het creëren van meer sport- en beweeg aanbod in de openbare ruimte én het in beeld brengen van de huidige mogelijkheden.

De gemeente heeft binnen dit thema een kaderstellende en faciliterende rol. Ze moet de mogelijkheid bieden aan inwoners en organisaties om met ideeën te komen voor de openbare ruimte. Daarnaast is de gemeente faciliterend in de accommodaties voor sporten- en bewegen

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte binnen dit thema moet zijn dat zowel de bestaande als de nieuwe plekken om te sporten en bewegen goed ingericht en onderhouden zijn. Dit gaat dus ook over bewegen in de openbare ruimte. De gemeente heeft een rol in het ondersteunen van initiatieven uit de gemeenschap en proactief zelf een goede inrichting verzorgen. Hierbij horen vijf aanbevelingen voor de gemeente:

- ☞ Zorg dat sporten en bewegen een duidelijke plek krijg in de omgevingsvisie.
- ☞ Zorg dat het voor inwoners en organisaties duidelijk is waar initiatieven kunnen worden ingediend, waaraan deze moeten voldoen en wat de processtappen zijn hierbij en na indiening.
- ☞ Zorg dat in beeld komt wat de huidige sport- en beweeg mogelijkheden in de buitenruimte zijn, maak deze inzichtelijk en communiceer deze structureel.
- ☞ Zorg dat bij nieuwe initiatieven of bestaande mogelijkheden die niet optimaal gebruikt worden gekeken wordt naar de combinatie hardware, software en orgware om te ontdekken hoe dit goed ingericht kan worden.
- ☞ Zorg voor een duidelijk (geharmoniseerd) accommodatiebeleid.

Ondersteuning

Conclusie

Ondersteuning wordt al op verschillende wijze ingericht en geboden door de gemeente Maashorst aan sport- en beweegaanbieders. Ondersteuning kan geboden worden door uitvoeringsorganisaties als Missie Maashorst en het preventieteam jeugd. Ook de gemeente biedt ondersteuning bijvoorbeeld met subsidies. De wens bestaat om meer structureel overleg te hebben met de gemeente. Echter hierin heeft de gemeente maar beperkte capaciteit.

Communicatie en informatieverstrekking over de ondersteuningsmogelijkheden kan nog beter. Er kan en mag, mist goed onderbouwd en helder gecommuniceerd of vindbaar, onderscheid gemaakt worden welke ondersteuning aan wie gebonden wordt. Dit geldt zowel voor de sportverenigingen als de ondernemende sport- en beweegaanbieders.

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte op dit thema moet zijn dat verschillende vormen van ondersteuning passend kunnen zijn voor verschillende organisaties. De gemeente heeft een rol in het organiseren en communiceren van ondersteuning. Hierbij horen vier aanbevelingen voor de gemeente:

- ☞ Zorg dat er duidelijke kaders gesteld worden over welke ondersteuning voor wie beschikbaar is en leg hierbij uit waarom eventuele verschillen mogelijk zijn. Stel deze kaders op in samenspraak met verschillende sport- en beweegaanbieders. Zorg dat er een communicatieplan is hoe/wanneer en waar bovenstaande (terugkerend) gecommuniceerd wordt.
- ☞ Zorg dat de gemeente aanwezig en aanspreekbaar is op bijeenkomsten waar sport- en beweegaanbieders zijn. Zo kunnen kleine ondersteuningsvragen direct behandeld worden. Ook hebben aanbieders soms vragen op kennis en expertise. Die kunnen dan ook behandeld of doorverwezen worden. Dit ondervangt mogelijk ook de vraag van organisaties om meer structureel overleg met de gemeente te hebben. Echt structureel vaker overleg is namelijk qua capaciteit niet wenselijk/haalbaar.
- ☞ Zorg voor meer clubondersteuning om meer één op één overleg en ondersteuning te kunnen bieden aan clubs. Denk hierbij na over inrichting op thema/expertise/locatie (bv inzet van professionals) en praktische algemene ondersteuning bijvoorbeeld in het aanvragen van subsidies. Deze ondersteuning kan in meer of mindere maten (zie punt 1) voor ondernemende sportaanbieder gelden.
- ☞ Zorg dat de opdrachtverstrekking naar ondersteuning integraal wordt ingericht. Geeft ondersteuningspartijen de opdracht mee om dit samen/ in overleg vorm te geven zodat het voor de sport- en beweegaanbieders ook een duidelijk verhaal is.

Participatie

Conclusie

Uit dit participatietraject komt naar voren dat men het fijn vindt om te participeren en dat men wil dat dit voortgezet wordt. Er worden vier punten genoemd om de participatie goed vorm te geven.

1. Het stellen van kaders rondom participatie (door wie, en over welke thema)
2. Betrekken andere doelgroepen in participatie
3. Eén participatieplek om initiatieven aan te dragen
4. Kennis verstrekken aan participanten

Een vorm van participatie rondom sport- en bewegen is het kernteam van het Sportakkoord. Deze moet door de gemeente georganiseerd worden. De betrokken partijen en de gemeente zullen expertise inbrengen. Binnen het kernteam moeten afspraken gemaakt worden over welke uitvoeringstaken welke partij vanuit het kernteam heeft.

Aanbevelingen

De overkoepelende gedachte op dit thema moet zijn dat participatie voor de gemeente en voor de sport- en beweegaanbieders waardevol is. De gemeente heeft een rol in het organiseren en communiceren van welke participatie mogelijk is. Hierbij horen drie aanbevelingen voor de gemeente:

- ☞ Zorg dat het nieuwe kernteam van het Sportakkoord wordt voortgezet en dat taken & verantwoordelijkheden samen bepaald en beschreven worden.
- ☞ Zorg voor één participatieplek (in ieder geval op het gebied van sport- en bewegen) zodat voor organisaties en inwoners duidelijk is waar men moet zijn.
- ☞ Zorg dat voor het ontwikkelen van beleid regelmatig gebruik wordt gemaakt van participatievormen.

Doelgroepen

Conclusie

De nieuwe bestuurlijke afspraken, waaronder het Sportakkoord II, bieden de gemeente Maashorst de mogelijkheid om de inzet op sport en bewegen voor kwetsbare doelgroepen te vergroten. Binnen het overheidsbeleid gaat de aandacht steeds meer uit naar het bewegen in plaats van sporten, omdat dit de meeste gezondheidseffecten oplevert. Sportstimuleringsbeleid is bijvoorbeeld tegenwoordig vaak sport- en beweegstimuleringsbeleid. Groepen waar de grootste gezondheidswinst valt te behalen zijn jongeren, ouderen, mensen met een lage SEP of met een chronische aandoening.

Aanbeveling

De overkoepelende gedachte binnen dit thema moet zijn dat tijdelijke focus op bepaalde doelgroepen een groter effect kan hebben. Hierbij horen drie aanbeveling voor de gemeente.

- ☞ Onderzoek de omvang van bepaalde doelgroepen en hun bewegachterstand of -deelname. Gebruik die informatie om keuzes te maken op welke doelgroep(en) de focus moet komen te liggen in de nieuwe sport- en beweegvisie.
- ☞ Bepaal of het sport- en beweegbeleid gericht moet worden op iedereen in beweging krijgen, of breder gezien moet worden naar gezonde en vitale inwoners van de gemeente Maashorst.
- ☞ Sluit aan bij aandachtsdoelgroepen in het brede gemeentelijke beleid. Zo kan makkelijker een aansluiting gevonden worden om sport- en beweegbeleid ook breder in te zetten in gemeentelijke doelstellingen.

TOT SLOT

In de visievorming dient aangesloten te worden bij en verwezen worden naar andere beleidsvelden en visiestukken zoals het Masterplan ouderen, preventiebeleid, jeugdzorg, minimabeleid, re-integratietrajecten, gezondheidsbeleid, activiteiten in het kader van het GALA en groen beheer en onderhoud. Andersom dient intern dus ook in betreffende plannen/visiestukken de link met sport- en bewegen te worden gelegd. Daarbij moet nagedacht worden over waar de scheidslijn ligt. Bijvoorbeeld wat is openbare ruimte en wat is sport en bewegen? En hoe acteert de gemeente hierin en hoe kijkt men vanuit de verschillende velden hier tegenaan.

Deze vorm van integraal beleid vraagt om continu met elkaar binnen de gemeente en met het veld buiten de gemeente te blijven schakelen. Binnen de gemeente kan dit door een sterke rol te pakken in de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).